

Burgemeester van de Gemeente Bergen op Zoom inhoudende DAMOCLESBELEID DISTRICT DE MARKIEZATEN/GEMEENTE Bergen op Zoom 2020

1. Inleiding

De burgemeester treedt streng op tegen de illegale handel in drugs. Dit doet hij vanuit het oogpunt van de openbare orde en veiligheid, het beschermen van het woon- en leefklimaat en de volksgezondheid. Het voorkomen en bestrijden van de negatieve effecten van drugshandel blijft ook de komende jaren van groot belang.

De acht gemeenten van district De Markiezen hebben gezamenlijk een integraal veiligheidsplan opgesteld voor de periode 2019-2022. Het aanpakken van de georganiseerde criminaliteit is één van de strategische opgaven waar wij ons voor inzetten. Een stevige integrale aanpak maakt hier onderdeel van uit. Een zo veel als mogelijk gelijk Damoclesbeleid en het consequent uitvoeren van dit beleid vormt de basis. De aanpak van ondermijnende criminaliteit is ook een van de speerpunten in het "Regionaal Beleidsplan Zeeland-West-Brabant 2019-2022" van de politie. De focus ligt hierbij op één slimme overheid, waarbij samenwerking essentieel is.

In artikel 13b Opiumwet is voor de burgemeester een juridisch instrument opgenomen om op te treden tegen deze misstanden. In deze beleidsregel staat omschreven op welke manier door de burgemeester gebruik wordt gemaakt van zijn bevoegdheid. Een strikte handhaving is noodzakelijk om overlast en andere negatieve verschijnselen tegen te gaan. Deze aanpak is niet nieuw. Binnen de acht gemeenten van district De Markiezen bleek echter dat gemeenten op uiteenlopende wijze invulling geven aan de bevoegdheid. Daarnaast is vanaf 1 januari 2019 artikel 13b Opiumwet gewijzigd. Daarom is het Damoclesbeleid binnen de acht gemeenten geactualiseerd. Omdat georganiseerde criminaliteit niet stopt bij de gemeentegrenzen is getracht zoveel mogelijk districtelijke eenheid te creëren om een waterbedeffect tegen te gaan. Tot slot creëren de burgemeesters duidelijkheid voor overtreders, handhavingpartners en overige betrokkenen met deze beleidslijn.

Met deze beleidslijn wordt beoogd:

- Te voorkomen en beheersen van de negatieve effecten van de handel in en het gebruik van drugs op het openbare leven en andere lokale omstandigheden;
- Illegale handel te beëindigen en beëindigd te houden;
- Bekendheid weg te nemen van het pand waarin de handel plaatsvindt;
- De loop naar het pand te doorbreken;
- De aangiftebereidheid/signaalfunctie van de burgers te stimuleren.

2. Juridisch kader

Voor de bestuurlijke handhaving van de verboden in de zin van artikel 2, artikel 3, artikel 3a lid 5, 10a lid 1 onder 3 en 11a Opiumwet is artikel 13b Opiumwet opgenomen. Op basis van artikel 13b Opiumwet heeft de burgemeester de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen indien in woningen of lokalen, dan wel in of bij woningen of zodanige lokalen behorende erven, een middel als bedoeld in de bij de Opiumwet behorende lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is. Deze bevoegdheid bestaat tevens indien een voorwerp of stof als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, onder 3°, of artikel 11a voorhanden is.

Voor de relevante wetsartikelen uit de Opiumwet, wordt verwezen naar bijlage I van deze beleidslijn.

Definitie drugshandel

In artikel 13b Opiumwet wordt – evenals in deze beleidsregel – onder drugshandel verstaan: de verkoop, aflevering of verstrekking dan wel het daartoe aanwezig zijn van soft- en/of harddrugs. Uit vaste jurisprudentie blijkt dat artikel 13b lid 1 Opiumwet ook van toepassing is als in een pand drugs aanwezig zijn. Het is hierbij niet noodzakelijk dat de burgemeester aannemelijk maakt dat de aanwezigheid van drugs heeft geleid tot een verstoring van de openbare orde. De hoeveelheid van de aanwezige drugs kan indiceren dat deze voor verkoop, aflevering of verstrekking bestemd zijn en dat artikel 13b lid 1 van de Opiumwet van toepassing is. Dit is het geval als de hoeveelheid aangetroffen drugs hoger is dan de hoeveelheid die voor eigen gebruik (gebruikershoeveelheid) wordt aangemerkt. Deze hoeveelheid wordt ook wel 'handelshoeveelheid' genoemd.

Om de handelshoeveelheid te bepalen, wordt aangesloten bij de aanwijzing Opiumwet van het college van procureurs-generaal van het Openbaar Ministerie. Bij de volgende aantallen is er sprake van een handelshoeveelheid:

Softdrugs

- Henneproducten: Bij een hoeveelheid van **meer dan 5 planten** wordt in beginsel aangenomen dat er sprake is van beroeps- of bedrijfsmatig handelen. Tevens wordt **meer dan 5 gram** als handelshoeveelheid gehanteerd;
- Paddo's: onder een handelshoeveelheid wordt verstaan een hoeveelheid van **meer dan 0,5 gram gedroogde paddo's en/of 5 gram verse dan wel niet gedroogde paddo's**.

Harddrugs

- Er is sprake van een handelshoeveelheid als er sprake is van een aangetroffen hoeveelheid van meer dan 0,5 gram (bijvoorbeeld als er sprake is van meer dan één bolletje, één ampul, één wikkel, één pil/tablet);
- Een eenheid van **meer dan 5 ml GHB**.

Grotere hoeveelheden dan hierboven genoemd wijzen er op dat de drugs bestemd is voor verkoop, aflevering of verstrekking. Ook wanneer geen hoeveelheid drugs wordt aangetroffen kan uit andere feiten en omstandigheden blijken dat er sprake is van drugshandel op grond waarvan tot sluiting kan worden overgegaan.

Registratie WKPB

Een besluit tot toepassing van bestuursdwang op grond van artikel 13b Opiumwet is een besluit dat valt onder de 'Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken'. Het besluit wordt dan ook opgenomen in de landelijke voorziening die op deze wet is gebaseerd. Wanneer de sluiting wordt opgeheven of wanneer de sluitingstermijn afloopt, wordt dit aangepast in het WKBP-register.

3. Uitgangspunten

Last onder bestuursdwang

Op grond van artikel 5:32 Algemene wet bestuursrecht kan een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen. De wet laat aan het bestuursorgaan dus een discretionaire bevoegdheid om te kiezen voor een van beide alternatieven.

Ten aanzien van de uitoefening van de bevoegdheid van artikel 13b Opiumwet is de meest aangewezen maatregel de (tijdelijke) sluiting van een woning of lokaal middels het opleggen van een last onder bestuursdwang. In beginsel wordt er dan ook geen gebruik gemaakt van het opleggen van een last onder dwangsom. Gelet op het belang dat geschonden wordt door de overtreding van de Opiumwet mag volgens de burgemeester niet het risico worden genomen dat de overtreding ondanks een last onder dwangsom wordt voortgezet of herhaald. Het is van belang om rust en stabiliteit te creëren in de nabije omgeving van het object. Ook dient te worden voorkomen dat door betrokkenen een financiële belangenafweging wordt gemaakt.

In Afdeling 5.3.1. van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zijn de procedureregels opgenomen die gevolgd moeten worden indien tot toepassing van bestuursdwang wordt overgegaan.

Minderjarige kinderen

In het geval er minderjarige kinderen woonachtig zijn in een woning waarbij een sluiting het aangewezen middel is, wordt de maatregel aangekondigd bij Veilig Thuis. Alvorens de burgemeester een woning sluit, vindt afstemming plaats met Veilig Thuis. Zij behartigen de belangen van de kinderen.

4. Nulbeleid coffeeshops

In alle acht gemeenten binnen district de Markiezaten is altijd al een nul-optiebeleid gevoerd en dit wordt onverkort voortgezet.

5. Handhavingsregime

Om de handel in drugs in of bij woningen en lokalen en de daarmee samenhangende negatieve effecten tegen te gaan is strikte handhaving gewenst en noodzakelijk.

Proportionaliteit en subsidiariteit

Uit het oogpunt van proportionaliteit en subsidiariteit is gekozen voor een getrappt optreden. De zwaarte van de sanctie sluit aan op de ernst van de overtreding. De duur van de sluiting is in eerste plaats afhankelijk van het soort overtreding. De sluitingsduur is in het geval van harddrugs langer dan de sluitingsduur in het geval van softdrugs. Dit hangt samen met het beleidsmatig en strafrechtelijk onderscheid tussen soft- en harddrugs en de onaanvaardbare risico's van harddrugs. Ook is de sluitingsduur langer indien al eerder een sanctie is opgelegd op basis van artikel 13b Opiumwet.

Daarnaast is de sluitingsduur afhankelijk van de vraag of de maatregel betrekking heeft op een woning of op een lokaal. De sluiting van een woning grijpt zwaarder in op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n) dan de sluiting van een lokaal. Hier is rekening mee gehouden in de handhavingmatrix.

Erkend wordt dat de uitoefening van de bevoegdheid van artikel 13b Opiumwet ingrijpende (financiële) gevolgen heeft voor zowel de gebruikers/huurders als de eigenaren van woningen en/of lokalen. Er is echter door de gebruikers/huurders en mogelijk tevens door de eigenaren ook financieel voordeel behaald uit de handel in drugs. De (oplopende) zwaarte van de maatregelen wordt gerechtvaardigd, omdat handel in drugs verboden is bij wet en het beleid van de gemeente breed bekend is gemaakt. Het beleid is er bovendien op gericht zowel de herhaling van handel in drugs op bepaalde locaties alsmede de vestiging van nieuwe verkooppunten op dezelfde of andere locaties te voorkomen.

Tot slot is bij de vaststelling van de verschillende sluitingstermijnen uitgegaan van de tijd die verwacht wordt nodig te zijn om de bekendheid van een locatie als drugsadres teniet te doen of te voorkomen, de rust in de directe omgeving te doen wederkeren of te behouden en (herhaling van) ernstige verstoring van de openbare orde te voorkomen. Ook moet een (verdere) aantasting van het woon- en leefklimaat voorkomen worden.

Woningen

Voor woningen geldt dat deze niet altijd feitelijk als woning worden gebruikt. Er is soms sprake van schijnbewoning of bedrijfsmatigheid. Om die reden wordt een woning die hoofdzakelijk wordt gebruikt voor een bedrijfsmatig georganiseerde hennepkwekerij en/of andere aan de handel in drugs gerelateerde activiteiten aangemerkt als lokaal. Of een pand wordt gebruikt als woonruimte en er dan ook sprake is van het hebben van woongenot, blijkt uit de feitelijke constatering ter plaatse. Het is bepalend of er feitelijk sprake is van wonen. In dat geval wordt het pand als zijnde een woning gesloten.

De sluiting van een woning is niet in strijd met artikel 8 EVRM. De bevoegdheid van de burgemeester tot het gelasten van de sluiting van de woning is bij de wet voorzien. Indien de woning betrokken is bij de handel in drugs, is de burgemeester bevoegd om de sluiting van de woning te gelasten gedurende de noodzakelijk te achten termijn ter voorkoming van strafbare feiten en ter bescherming van de rechten van anderen.

Lokalen

Een lokaal is een ruimte niet zijnde een woning. Denk hierbij onder andere aan cafés, winkels, loodsen en bedrijfsruimten en andere ruimten welke niet onder de classificatie van een woning vallen.

Vorbereidingshandelingen

In geval er sprake is van voorbereidingshandelingen hanteert de burgemeester een kortere sluitingstermijn. Dit heeft te maken met het feit dat er op dat moment (nog) geen verdovende middelen aanwezig zijn in het pand. Ook vindt er op dat moment nog geen drugshandel plaats. Het risico op openbare ordeverstoringen is daarmee kleiner. De betrokken personen (en de daarmee samenhangende risico's) en attributen zijn echter al wel aanwezig. Ook het aansluiten en opzetten van bijvoorbeeld een drugslab dan wel een hennepkwekerij/drogerij brengt risico's met zich mee. Vandaar dat wel gekozen wordt voor het opleggen van een maatregel. De openbare orde moet immers gehandhaafd blijven.

5.1. Lokalen en bijbehorende erven

Harddrugs

Indien zich een situatie voordoet zoals bedoeld in artikel 13b lid 1 onder a dan wel artikel 13b lid 1 onder b Opiumwet, treft de burgemeester de volgende maatregelen:

1e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 12 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 6 maanden
2e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 24 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 12 maanden
3e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 48 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 24 maanden

Softdrugs

Indien zich een situatie voordoet zoals bedoeld in artikel 13b lid 1 onder a dan wel artikel 13b lid 1 onder b Opiumwet, treft de burgemeester de volgende maatregelen:

1e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 6 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 3 maanden
2e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 12 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 6 maanden
3e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 24 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 12 maanden

5.2. Woningen

Harddrugs

Indien zich een situatie voordoet zoals bedoeld in artikel 13b lid 1 onder a dan wel artikel 13b lid 1 onder b Opiumwet, treft de burgemeester de volgende maatregelen:

1e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 3 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 2 maanden
2e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 6 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 3 maanden
3e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 12 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 6 maanden

Softdrugs

Indien zich een situatie voordoet zoals bedoeld in artikel 13b lid 1 onder a dan wel artikel 13b lid 1 onder b Opiumwet, treft de burgemeester de volgende maatregelen:

1e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 2 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 1 maanden
2e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 3 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 2 maanden
3e overtreding	Handelshoeveelheid	Sluiting voor 6 maanden
	Vorbereidingshandelingen	Sluiting voor 3 maanden

Een vervolgstap in de matrix wordt genomen indien de overtreding plaatsvindt binnen **drie jaar** na de datum van waarop het besluit voor een eerdere overtreding is genomen.

Bijzondere omstandigheden

Bij een overtreding van artikel 13b Opiumwet kan sprake zijn van verzwarende dan wel verlichtende omstandigheden waardoor een langere/kortere sluitingstermijn wordt gehanteerd. Ook kan de burgemeester ervoor kiezen om in een specifiek geval een waarschuwing op te leggen.

De sluitingsduur die geldt bij de aanwezigheid van verzwarende omstandigheden wordt per geval bepaald. Echter zal de sluitingstermijn nooit langer zijn dan de termijn die bij een eerstvolgende overtreding toegepast zou worden. Bij de beoordeling van de vraag welke alternatieve sluitingsduur in een betreffend geval passend is, kan onder andere rekening worden gehouden met de bekendheid van een woning of lokaal als drugsadres, de noodzaak om de rust in de directe omgeving te doen wederkeren of herhaling van een ernstige verstoring van de openbare orde te voorkomen alsmede een verdere aantasting van het woon- en leefklimaat te voorkomen.

De belangrijkste feiten en omstandigheden die aangemerkt worden als verzwarende omstandigheden zoals hiervoor bedoeld, zijn (niet-limitatief):

- Er is sprake van een significante overschrijding van de handelshoeveelheid van verdovende middelen;
- Indicatoren van enige professionaliteit of attributen die wijzen op beroeps- of bedrijfsmatige teelt;
- Er is sprake van geweldsdelicten of andere openbare orde delicten;
- Er is sprake van verboden wapenbezit (als bedoeld in de Wet wapens en munitie);
- Er zijn (grote) som(men) contant geld aanwezig;
- Mate van gevaarzetting en risico's voor de bewoners, omwonende en/of de omgeving (denk aan een verhoogd brandrisico door overbelasting van het energienetwerk en illegale elektriciteitsaansluitingen of overtreding van de bouwregelgeving);
- Ernstige overlast voor omwonende en/of de omgeving;
- Aannemelijkheid dat er meerdere panden betrokken zijn bij de handel in drugs;

- Er is een vermoeden van drugshandel in georganiseerd verband.

6. Samenloop en herhaling

Samenloop

Indien er sprake is van handel in zowel soft- als harddrugs, wordt de sanctie opgelegd die geldt bij de constatering van handel in harddrugs.

Bij samenloop van voorbereidende handelingen en handel in drugs gaat de burgemeester uit van het zwaarste regime.

Herhaling

Als er sprake is van een herhaalde overtreding van art. 13b Opiumwet past de burgemeester het regime toe dat op de herhaalde overtreding van toepassing is.

7. Betreden gesloten verklaard pand/erf verboden

Het is op grond van artikel 2:41 lid 2 van de Algemene plaatselijke verordening een ieder verboden om een krachtens artikel 13b van de Opiumwet gesloten pand te betreden. Het pand mag alleen worden betreden indien de burgemeester daartoe ontheffing heeft verleend. In de regel wordt slechts ontheffing van het verbod verleend ingeval van een dringende en/of zwaarwichtige reden. Om voor een ontheffing in aanmerking te komen zal een schriftelijk en gemotiveerd verzoek om ontheffing moeten worden ingediend, waaruit in ieder geval duidelijk dient te blijken voor wie de ontheffing moet gelden, voor welk doel en voor welke periode.

8. Verzoek om gehele opheffing na sluiting

De burgemeester is bevoegd om de sluiting van de woning tussentijds op te heffen. Het uitgangspunt is echter nadrukkelijk dat een sluiting die is opgelegd ook wordt geëffectueerd en alleen bij wijze van uitzondering tussentijds kan worden opgeheven. Als hoofdvereiste geldt dat in de regel alleen tot opheffing kan worden overgegaan indien er sprake is van een verzoek van een belanghebbende waarin gemotiveerd wordt aangegeven dat het op basis van nieuwe feiten en omstandigheden aannemelijk is dat er niet opnieuw overtredingen van de Opiumwet zullen worden gepleegd in de desbetreffende woning. Er dienen dus in ieder geval voldoende maatregelen te zijn getroffen om te voorkomen dat er in of vanuit de woning opnieuw in drugs zal worden gehandeld. De enkele omstandigheid dat sprake zou zijn van een nieuwe huurder of gebruiker is onvoldoende.

9. Overgangsregime

De maatregelen die onder het regime van het voorgaande beleid zijn opgelegd voor panden en nog niet zijn komen te vervallen, behouden hun kracht en tellen mee bij herhaling van een overtreding van artikel 13b Opiumwet onder dit nieuwe beleid. De teller komt door de inwerkingtreding van de nieuwe beleidsregel niet op nul te staan.

10. Afwijkingsbevoegdheid

In beginsel wordt er overeenkomstig de bovenstaande beleidsregels besloten. De burgemeester kan echter op basis van feiten en omstandigheden in bijzondere gevallen gemotiveerd afwijken van de maatregelen zoals deze zijn vastgesteld in het onderhavige beleid. Deze afwijkingsbevoegdheid is geregeld in artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

Een besluit waarbij van deze beleidsregels wordt afgeweken wordt aanvullend gemotiveerd.

11. Inwerkingtreding en bekendmaking

Dit besluit treedt in werking op 1 februari 2020. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van deze beleidsregel wordt de Damoclesbeleid, Beleidsregels artikel 13b Opiumwet Basisteam Bergen op Zoom zoals deze in werking is getreden op 13 april 2015 en is gewijzigd op 6 juli 2015, ingetrokken.

Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als 'Damoclesbeleid De Markiezaten, Gemeente Bergen op Zoom 2020'.

*Bergen op Zoom, 1 februari 2020,
burgemeester van Bergen op Zoom,
F.A. Petter.*